 NNGYK Mikrobiológiai Referencia Laboratóriumi Főosztály	Minőségirányítási Kézikönyv MELLÉKLETEK	MKmr1 (1)
	Mmr143-01 Betegtájékoztató laboratóriumi vizsgálatokhoz	Kiadás: 2024.06.01.
		Változat: 1
		Dokumentum oldal: 1/4
		Azonosító: Mmr143-01-(1.1)-20240601

Betegtájékoztató

a Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ Mikrobiológiai Referencia Laboratóriumi Főosztálya által végzett laboratóriumi vizsgálatokhoz

A Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ (a továbbiakban: NNGYK) Mikrobiológiai Referencia Laboratóriumi Főosztályának (a továbbiakban: MRL) laboratóriumi:

- az intézet Mintavételi Helyén levett mintákból,
- vizsgálatot kérő személy által hozott mintákból,
- egészségügyi szolgáltatók (*járó- és fekvőbeteg intézmények*) által beküldött vizsgálati mintákból

végeznek mikrobiológiai (*bakteriális és virális kórokozók, humánpatogén gombák és paraziták közvetlen és/vagy indirekt kimutatása*) vizsgálatokat.

1. Betegtájékoztató a Mintavételi Helyen vett / személyesen hozott minták vizsgálati rendjéről

Az NNGYK **Mintavételi Helye** és **Központi Mintaátvevő Laboratóriuma** a 1097 Budapest, Albert Flórián út 2-6. szám alatti Főporta épületében található. A Mintavételi Hely elkülönített váróteremmel és illemhelyiséggel rendelkezik.

A Mintavételi Helyen elsődlegesen natív vérminta vétele történik. Az itt történő vérvételhez nem szükséges éhgyomorral érkezni és nem kell időpontot foglalni. Szükség szerint, korlátozottan, egyéb (pl. légúti, vizelet) minták vételére is van lehetőség.

A Mintavételi Hely nyitva tartási (rendelési) ideje:

kedd és csütörtök: 13.30-15.30

Hozott minták (pl. székletminta szűrővizsgálathoz) személyes leadása a szintén a Főporta épületében található **Központi Mintaátvevő Laboratóriumban** történik. A szak/orvosi beutaló nélkül igénybe vehető vizsgálatok listája és azok díja az intézet honlapján (<https://www.nnk.gov.hu/index.php/mikrobiologiai-referencia-laboratoriumi-foosztaly/szolgáltatások-es-termekek/mikrobiologiai-szolgáltatások.html>) található.

A Központi Mintaátvevő Laboratórium nyitva tartási ideje:

hétfő-csütörtök: 8.00-15.00 (eredmény kiadás: 13.00-15.00), ebédszünet: 12.00-12.30

péntek: 8.00-12.00 (eredmény kiadás: 11.00-12.00)

1.1. A vizsgálatok finanszírozásának rendje

A Mintavételi Helyen elsődlegesen a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő (a továbbiakban: NEAK) által nem támogatott szűrővizsgálatok végzéséhez történik mintavétel, ezért e vizsgálatok költségét a vizsgálato(k)at kérő személynek kell állnia. Ez alól kivételt képez az anonim HIV vizsgálat, amelyet térítésmentesen végzünk.

Sürgősséggel kért vizsgálat végzését és eredményének közlését a laborok szabad kapacitásának függvényében tudjuk vállalni.

 NNGYK Mikrobiológiai Referencia Laboratóriumi Főosztály	Minőségirányítási Kézikönyv MELLÉKLETEK	MKmr1 (1)
	Mmr143-01 Betegtájékoztató laboratóriumi vizsgálatokhoz	Kiadás: 2024.06.01.
		Változat: 1
		Dokumentum oldal: 2/4
		Azonosító: Mmr143-01-(1.1)-20240601

A vizsgálatok költségét az NNGYK Nagyvárad tér 2. szám felől megközelíthető pénztárában lehet befizetni, ahol bankkártyás és készpénzes fizetésre egyaránt van lehetőség.

1.2. Mintavétel

1.2.1. Vérvétel

A vérminta vétele általában a könyökhajlatban található vénából, ülő testhelyzetben történik. (Amennyiben korábbi vérvételek során rosszul lett, ájulás, vagy bőrfertőtlenítőszerekkel szembeni allergiás reakció fordult elő, kérjük, mintavétel előtt jelezze ezt a mintavevő orvosnak/asszisztensnek! A vérvétel fekvő is történhet, így megelőzhető az esetleges sérülés.)

A vérminta levétele során a mintavételt végző személy először érleszorítót helyez a karra, hogy a vénák jobban láthatóvá ill. tapinthatóvá váljanak. Ezt követően a mintavétel helyének fertőtlenítése után steril tűvel szúrászt ejt a bőrön keresztül a vénába, majd a tű végére helyezi a vérvételi csövet. Általában egy cső (3-5 ml) vérminta elegendő a vizsgálatokhoz.

A vérvétel befejeztével a szúrás helyére legalább 5 percig, nyújtott karral szükséges odaszorítani a papírvattát, hogy a vérzés megszűnjön, és ne keletkezzen véraláfutás.

A mikrobiológiai vizsgálati eredményeket nem befolyásolja a vérvételt megelőző fizikai aktivitás, vagy étel- és italfogyasztás. A mikrobiológiai vizsgálatok eredményét hátrányosan befolyásolhatják bizonyos antimikrobiális szerek, ezért ezek alkalmazásáról előzetesen tájékoztassa a mintavételt végző személyzetet. Egyéb gyógyszerek szedése nem befolyásolja az eredményt.

Ha nem biztos az Ön által szedett gyógyszer(ek) vizsgálati eredményre gyakorolt hatásában, kérjen tájékoztatást a mintavételt végző személyzettől!

1.2.2. Légúti minták levétele

Légúti kórokozók vizsgálatához orr- garattörlet vételére van szükség. A minta levételéhez steril vattapálcát használnak.

A vizsgálat irányja lehet:

- virológiai: ez esetben hámszöveteket törölnek le az orrüreget illetve a garatot borító nyálkahártyáról, majd pedig ezeket a sejteket ún. vírus transzport médiumba (VTM) mossák át;
- bakteriológiai: ez esetben a vizsgálatához az orrban és/vagy garatban található váladék letörlése szükséges, majd pedig a vattapálcát bakteriológiai transzport közegbe helyezik.

A beteg szempontjából a mintavételi eljárás mindkét esetben teljesen azonos, minimális kellemetlenség-érzéssel jár.

A mintavétel sikerességét, így a vizsgálati eredményt nem befolyásolja a mintavételt megelőző fizikai aktivitás, de hátrányosan befolyásolhatja étel- és/vagy italfogyasztás, ezért a mintavételt megelőző 2 órán belül az evés/ivás kerülendő! A mikrobiológiai vizsgálatokat szintén hátrányosan befolyásolhatják bizonyos antimikrobiális szerek (beleértve a torokfertőtlenítő szereket is), ezért ezek aktuális alkalmazásáról tájékoztassa a mintavételt végző személyzetet. Egyéb gyógyszerek szedése nem befolyásolja az eredményt.

Ha nem biztos az Ön által szedett gyógyszer(ek) vizsgálati eredményre gyakorolt hatásában, kérjen tájékoztatást a mintavételt végző személyzettől!

1.2.3. Egyéb minták levétele

Bizonyos, szűrővizsgálatként kérhető vizsgálatokhoz (pl. Zika vírus kimutatás) szükség lehet egyéb minta (pl. vizelet) vizsgálatára is, amelynek vételéhez mintavételi edényzetet biztosítunk.

1.3. Leletátfordulási idő

Az MRL laboratóriumai által végzett, nem sürgős vizsgálatok leletátfordulási ideje nagymértékben függ a kért vizsgálati iránytól és az alkalmazott vizsgálati módszertől.

 NNGYK Mikrobiológiai Referencia Laboratóriumi Főosztály	Minőségirányítási Kézikönyv MELLÉKLETEK	MKmrl (1) Kiadás: 2024.06.01.
	Mmrl43-01 Betegtájékoztató laboratóriumi vizsgálatokhoz	Változat: 1 Dokumentum oldal: 3/4 Azonosító: Mmrl43-01-(1.1)-20240601

A Mintavételi Helyen levett minták vizsgálatának leletátfutási ideje vizsgálatokra lebontva megtalálható a <Szolgáltatásjegyzék> szabályozásban.

Sürgős vizsgálatok esetében, vizsgálati módszertől függően a lelet/eredmény kiadása a mintavételt követő 0-3 munkanapon belül megtörténik.

1.4. A Mintavételi Helyen levett minták vizsgálati eredményének kiadása

A vizsgálati eredmény (mikrobiológiai lelet) kiadása a vizsgálat jellegétől függően, a mintavételkor egyeztetett módon (postai úton, elektronikus formában vagy személyesen) és időben történik.

Személyes leletátvétel: a Mintavételi Hely rendelési idejében vagy rendelési időn kívül a Központi Mintaátvevő Laboratóriumban

Leletküldés e-mailben: lehetőség van az eredmény e-mailen történő megküldésére is, de ebben az esetben a mintavételkor kell megadni azt az e-mail címet, amelyre a beteg továbbítani kéri a vizsgálati eredményét tartalmazó leletet. Az utólag (pl. telefonon, e-mailben megkeresésben) megadott email címre történő leletkiadás adatvédelmi szempontból aggályos, ezért utólag nem áll módunkban email-címet rögzíteni egy vizsgálatkéréshez.

Az e-mail cím megadásával a beteg tudomásul veszi, hogy a nyílt hálózati elektronikus levélküldésnek a küldőtől és fogadótól független adatvédelmi kockázata van a világhálón az adatforgalomba történő esetleges beavatkozások miatt.

Postai leletküldés: a lelet postán történő kiküldésének igényét szintén a mintavételkor kell jelezni.

A leletek elérése az EESZT rendszerben:

- TAJ számmal rendelkező személyek vizsgálati eredményei automatikusan feltöltésre kerülnek az EESZT rendszerébe. A páciensek az EESZT rendszer lakossági portálján (<https://www.eeszt.gov.hu/hu/nyito-oldal>), ügyfélkapus bejelentkezés után megtekinthetik az elkészült leleteiket.
- TAJ számmal nem rendelkező személyek leletei nem kerülnek feltöltésre az EESZT rendszerébe, a páciensek leleteit postai úton/elektronikus formában továbbítjuk vagy személyesen adjuk át, a fentebb részletezett módon.
- A szűrővizsgálato(ka)t anonim módon igénybe vevők eredményeit az anonimitást megőrizve, jelszó ellenében, kizárólag személyesen adjuk át.

2. Betegtájékoztató az egészségügyi szolgáltatók által beküldött vizsgálati minták vizsgálatának rendjéről

Az egészségügyi szolgáltatók által levett minták továbbítása az egészségügyi szolgáltatók által történik.

2.1. Leletátfutási idő

A beküldők által kért vizsgálatok leletátfutási ideje függ a kért vizsgálati iránytól (alkalmazott vizsgálati módszertől). A leletátfutási időt a minta laboratóriumban történő érkezésének időpontjától számítjuk.

Az MRL laboratóriumaiban végzett vizsgálatok leletátfutási ideje vizsgálatokra lebontva megtalálható a <Szolgáltatásjegyzék> szabályozásban.

Sürgős vizsgálatok esetében, amennyiben a beküldő orvos a sürgős kérést külön jelzi és indokolja a laboratórium felé, a leletkiadás a minta laboratóriumba történő érkezését követően, a vizsgálati módszertől függően 0-2 munkanapon belül megtörténik.

 NNGYK Mikrobiológiai Referencia Laboratóriumi Főosztály	Minőségirányítási Kézikönyv MELLÉKLETEK	MKmrl (1) Kiadás: 2024.06.01.
	Mmrl43-01 Betegtájékoztató laboratóriumi vizsgálatokhoz	Változat: 1 Dokumentum oldal: 4/4 Azonosító: Mmrl43-01-(1.1)-20240601

2.2. A vizsgálatok finanszírozásának rendje

Az egészségügyi szolgáltatók által, járó- és fekvőbetegek számára kért vizsgálatokat a NEAK finanszírozza, így azok költsége nem a beteget terhelik.

Kivétel ez alól a munkaalkalmassági szűrővizsgálatok finanszírozása, amelyek a munkáltatót terhelik (ezek költségét előfordulhat, hogy a munkavállalónak meg kell előlegeznie a vizsgálat költségét).

A NEAK által nem támogatott szűrővizsgálatok végzésének költségét a páciensnek kell állnia. Beküldött minta esetén a laboratórium értesíti a beküldőt a minta beérkezéséről és a vizsgálat költségéről, annak fizetési módjáról. Ezen vizsgálatok elvégzését az MRL azonban csak a vizsgálatok költségének kiegyenlítését követően kezdi meg.

2.3. Egészségügyi szolgáltatók által beküldött vizsgálati minták eredményeinek kiadása

Betegek elkészült vizsgálati eredményeit a beküldő orvosok kapják meg, postai és/vagy elektronikus úton. TAJ számmal rendelkező betegek esetében - ha a beteg az EESZT rendszerben az egészségügyi adataihoz való hozzáférést nem korlátozta - az eredmények az EESZT rendszerben is elérhetők. TAJ számmal nem rendelkező személyek leletei nem kerülnek feltöltésre az EESZT rendszerébe. Az EESZT rendszerbe feltöltött leleteket az Ügyfélkapuval rendelkező betegek is láthatják, és azok hozzáférhetőségéről maguk rendelkezhetnek.

3. Panaszok kezelése

Az MRL tevékenységével kapcsolatos, saját hatáskörbe/illetékességébe tartozó, írásban benyújtott panasz(oka)t kivizsgáljuk.

Jogszabály szerint más hivatal/szerv illetékességébe tartozó panasz(ok) kivizsgálását nem végezzük el. Ebben az esetben tájékoztatjuk a panaszost, hogy panasza kivizsgálásának érdekében mely illetékes hivatalhoz/szervhez fordulhat.

3.1 Panasz benyújtása

A páciensek, az MRL laboratóriumainak tevékenységével kapcsolatos panaszukat, észrevételüket megtehetik:

- hagyományos levélben, postacím: NNGYK, Mikrobiológiai Referencia Laboratóriumi Főosztály, Minőségügyi megbízott; 1097 Budapest, Albert Flórián út 2-6., és/vagy
- elektronikus levélben, email-cím: minosegiranyitas.mrlf@nngyk.gov.hu

3.2 Értesítés a kivizsgálás eredményéről

A beérkezett panasz(ok) kivizsgálásának eredményéről 30 munkanapon belül írásban tájékoztatjuk a beküldőt.

3.3 Betegjogi képviselő

Az MRL laboratóriumainak szolgáltatását igénybe vevők betegjogi képviseletét a területileg illetékes betegjogi képviselő látja el.

3.4. Adatkezelési tájékoztató

Az MRL laboratóriumainak szolgáltatását igénybe vevők és/vagy betegek elérhetik adatkezelési tájékoztatóinkat a <https://www.nnk.gov.hu> oldalon.